

Nové vydání podmínek pro seznamovací lety – otázky a odpovědi

Sekce letová v minulých dnech uveřejnila nové vydání podmínek pro seznamovací lety (dokument CAA-SL-102-n-24), který po několika letech přináší zásadní změnu systému tohoto institutu. Na základě dotazů, které jsme obdrželi, Vám dále formou otázek a odpovědí předkládáme vysvětlení všech zásadních změn. Zároveň budeme toto téma osobně prezentovat na Seminárii ŘLP ČR, s. p. v Jenči v lednu 2025.

Měla sekce letová důvod připravit toto nové vydání?

ANO. I když je seznamovací let v duchu předpisových požadavků EU letem za úplaty, tedy obchodní leteckou dopravou (OLD), je na základě odchylky od pravidel pro OLD a jasně stanovených podmínek poskytovatel takových letů osvobozen od plnění poměrně složitých pravidel a od procesu osvědčování, který je na provozovatele OLD kladen.

V minulosti se sekce letová v rámci své dozorové činnosti setkala s tím, že je institut tohoto letu využíván pro masové provádění obchodní letecké dopravy, především tzv. vyhlídkových letů, aniž by byly dodržovány účel a podmínky, které evropská legislativa pro tyto lety stanovila. Z tohoto důvodu bylo přikročeno ke změnám, která by měly zajistit, že budou pravidla stanovená evropskou regulací dodržována a nebude docházet k různým výkladům toho, co je možné a co už ne.

Dále je nutné upozornit, že sekce letová v minulosti řešila i několik podnětů osvědčených provozovatelů obchodní letecké dopravy, kteří upozorňovali na využívání tohoto institutu v masovém měřítku a tím narušování obchodního prostředí a rovných podmínek v rámci segmentu obchodní letecké dopravy.

Nejedná se tedy o unáhlenou změnu, která by nebyla podložena dostatkem podkladů, jak bude uvedeno dále, ale o transparentní deklaraci postoje úřadu při svém státním dozoru.

Jedná se o nový dokument?

ANO i NE. Dokument CAA-SL-102-n-24 vychází z původních podmínek, ale protože byla změněna struktura původního dokumentu a přistoupili jsme k zavedení více změn, přijali jsme rozhodnutí, že původní dokument bude nahrazen zcela novým vydáním.

Jaký je tedy základní účel seznamovacích letů a jejich podmínky?

Základní účel je buď získat nové zájemce o výcvik (ATO, DTO), nebo nové členy pro organizace založené za účelem propagace sportovního a rekreačního létání (v našich podmínkách obvykle aerokluby).

Základní podmínky pro tyto lety jsou pak následující – lety jsou prováděny nesložitými letadly, příjem z nich zůstává uvnitř organizace, která je provádí; a pokud se jich účastní zájemci z řad veřejnosti, pak představuje pouze okrajovou činnost. Nemůže být tedy ze své podstaty a na základě této podmínky prováděna jako hlavní činnost poskytovatele, která by měla zajistit jeho fungování či dokonce zisk. A mělo by se jednat o krátký let.

Získala sekce letová před přípravou této změny nějaké podklady v rámci dotčené letecké komunity?

ANO. Sekce letová již dva roky před uveřejněním této změny získává pravidelně informace od poskytovatelů těchto letů o počtu letových hodin určených pro seznamovací lety v porovnání s celkovým ročním náletem. Dále inspektoři sekce letové po stejnou dobu provádějí pravidelné kontroly poskytovatelů zaměřené na tento druh letu. Během těchto kontrol získávali nejen informace, ale i zpětnou vazbu na podmínky a regulační rámec stanovený sekci letovou.

V rámci vlastního šetření pak sekce letová získala povědomí o tom, jakým způsobem jsou tyto lety subjekty nabízeny, včetně například doby jejich trvání.

Proč sekce letová nově kvantifikuje okrajovou činnost?

Poměrně vágní vymezení v rámci poradenského materiálu agentury EASA k tomuto pojmu vedlo v minulosti k různým výkladům, co je okrajová činnost a kolik letových hodin může představovat. Subjekty často na základě naší dozorové činnosti opomíjely výše uvedenou základní podmínku, že seznamovací lety nemůžou být prováděny jako jedna z hlavních činností pro získávání zisku.

Zásadním ukazatelem pro stanovení 20% hranice nebo stropu 150 hodin/ročně byla ovšem data, která jsme získali v rámci činnosti uvedené výše. Z hlášených hodin, které jsme získali za poslední dva roky, nám vychází 20% hranice jako průměrná hodnota určená na seznamovací lety, přičemž strop 150 hodin je vysoce nad tímto průměrem. Hodnotu celkového počtu hodin, která se přiblížila 150 hodinám, nám nahlásilo pouze 8 subjektů z celkem více než stovky evidovaných subjektů.

Další podrobnosti a vysvětlení pak můžete najít v bodu 3.3 nových podmínek.

Proč se nově v podmínkách stanovuje doba pro provedení seznamovacího letu 40 minut?

Definice seznamovacího letu uvádí obecně, že seznamovací let je krátký let za úplaty. Opět se jedná o velice vágní vymezení, které dává prostor pro různé výklady a nedodržení podmínek pro tyto lety, včetně zachování jeho účelu.

V rámci vlastního šetření si sekce letová provedla průzkum trhu a nabídek seznamovacích letů, z kterých víme, že délka seznamovacího letu je nabízena v rozmezí 15-30 minut. Z těchto údajů jsme vycházeli a přidali ještě 10 minut rezervu.

Nově se v podmínkách stanovuje věkové omezení účastníků na 12 let. Proč?

Sekce letová při stanovení tohoto parametru vycházela z účelu těchto letů, tj. získání zájemce o výcvik nebo např. člena aeroklubu. Dále jsme zohledňovaly poznatky, které jsme získaly v rámci posuzování podnětů podaných na poskytovatele seznamovacích letů, kdy bylo zjištěno, že se těchto letů účastnily například děti ve věku 5 – 6 let. Jsme schopni na základě předpisových požadavků pro udělování pilotních průkazů a kvalifikací přesně vyhodnotit věk uchazečů o průkaz, a stejně tak si uvědomujeme, že pro získání členství v zájmovém spolku věková hranice v podstatě neexistuje, nicméně musíme mít stále na paměti účel těchto letů.

Po dlouhé diskuzi jsme nakonec přistoupili k stanovení hranice 12 let, na základě níž je v rámci požadavků pro obchodní leteckou dopravu osoba považována za dospělou.

Co pro mě znamená nový požadavek na podání oznámení o záměru provádět seznamovací lety před zahájením činnosti?

V rámci sběru údaj o provádění seznamovacích letů a hlášení hodin pro ně určené jsme v minulosti oslovovali všechny subjekty, které mají podle předpisových požadavků možnost tyto lety provádět. Některé subjekty nám oznámily, že tyto lety neprovádí. Z tohoto důvodu tedy chceme zpřesnit přehled o subjektech, které je provádí, a proto jsme zavedli nově institut tohoto oznámení. Získané informace nám také pomohou při plánování dozorové činnosti.

Oznámení nemusí poskytovatelé podávat hned s účinností nového vydání podmínek pro seznamovací lety, tj. 1. 1. 2025. Podávají ho pouze jednou při zahájení činnosti (tj. je zohledněna určitá sezónnost provádění seznamovacích letů) nebo při změně podaných informací. Oznámení není spojeno s žádným správním poplatkem a podává se pouze formou online formuláře, který naleznete [na této stránce](#).

Bude mít dotčená komunita možnost se dále dozvědět další informace nebo klást dotazy k novým podmínkám?

ANO. Ještě před uveřejněním nových podmínek potvrdil Úřad pro civilní letectví prezentaci tohoto tématu na pravidelném semináři pro všeobecné letectví, který každý rok organizuje podnik Řízení letového provozu, s. p. v lednu 2025.

Mohou se podmínky v budoucnu znovu měnit?

ANO, i když nepředpokládáme, že by k dalším významným změnám docházelo v dohledné době. Jedná se o vyjádření postoje regulátora při státním dozoru a stejně jako v minulosti jsme připraveni k diskuzi. Inspektoři sekce letové stále budou tuto činnost sledovat v rámci uvedených nástrojů a průběžného dozoru. Na základě získaných údajů a zpětné vazby není vyloučeno, že bude systém dále upravován a případně uvolňován. Podmínky jsou dokumentem sekce letové a jejich případná změna si nevyžádá přílišnou dobu pro jejich realizaci, pokud tato potřeba vznikne.